

Gestaltningssprogram tillhörande detaljplan för Sätra ängar Danderyd

INLEDNING

Gestaltningens syfte

Gestaltningens syfte är en del av detaljplanen och har tagits fram för att föra ett resonemang kring utformningsfrågorna av planområdet. Programmet skall gälla hela planområdet. Planens och gestaltningens huvuduppgift är husens utseende, volym och placering, men också att värna om den grönska som finns i området.

Programmets syfte är främst att säkra en bestämd kvalitetsnivå och att förtydliga planhandlingarna med konkreta beskrivningar samt ge exempel på planbestämmelsernas inriktning.

Bygglöshandlingar utformas i linje med intentionerna i gestaltningens program. En markplaneringsritning som säkerställer nedanstående krav ska lämnas i samband med bygglovsansökan.

Befintlig bebyggelse

Området kring prästgården har en lång historia. Gården finns omnämnd redan på 1400-talet. Nuvarande bebyggelse är relativt modern, även om det finns ett uthus som är i original.

Prästgården uppfördes i dess nuvarande form 1970. Därefter moderniserades och byggdes gården om under 2001. Dess placering och ett av uthusen som ligger som flygel är dock mycket gammal. Övriga uthus varierar i ålder.

Bebyggelsen vid prästgården är rödfärgad och har tvåkupigt lertegel som taktäckning. De är endast en våning. Prästgården har ett s k förhöjt väggliv, något som tillkom 2001.

Den så kallade kuskbostaden norr om prästgården är uppförd i början av 1960-talet, men är byggt på den gamla bjälkstommen och grund samt i överensstämmelse med den äldre hustypen.

Utmed Sjöbergsvägen, intill den nya bebyggelsen, finns 15 småhus med modern prägel. De har putsade fasader med inslag av stående träpanel. Taket är karaktäristiskt med en variant på pulpettak. Takmaterialet är eternitplattor.

Norr om Sjöbergsvägen varierar huvudbyggnadernas byggnadsarea mellan 100-140 kvm. Fastigheterna varierar från 700-950 kvm.

De karaktärsdrag som bebyggelsen vid Sättra prästgård har ska bibehållas. Bebyggelsens karaktär och kulturhistoriska värde består framför allt av dess volym (låg bebyggelse i en våning), placering och utformning med timrade fasader i röd färg och sadeltak med tegeltäckning.

Byggnaderna är ej ursprungliga, varför bebyggelsen ändå skall kunna utvecklas. Fasadernas utseende med fönstersättning osv måste dock bibehållas. Större glaspartier och skyltar är ej önskvärda.

Sättra prästgård med en av flyglarna. Bebyggelsen har ett karaktäristiskt utseende med timrad fasad, sadeltak och rödfärgad fasad.

Trädgårdsanläggningen

Intill prästgården finns rester kvar av den gamla trädgården. Trädgårdens utsträckning syns tydligt i landskapet. Det är dock inte mycket kvar av trädgårdsväxter mm.

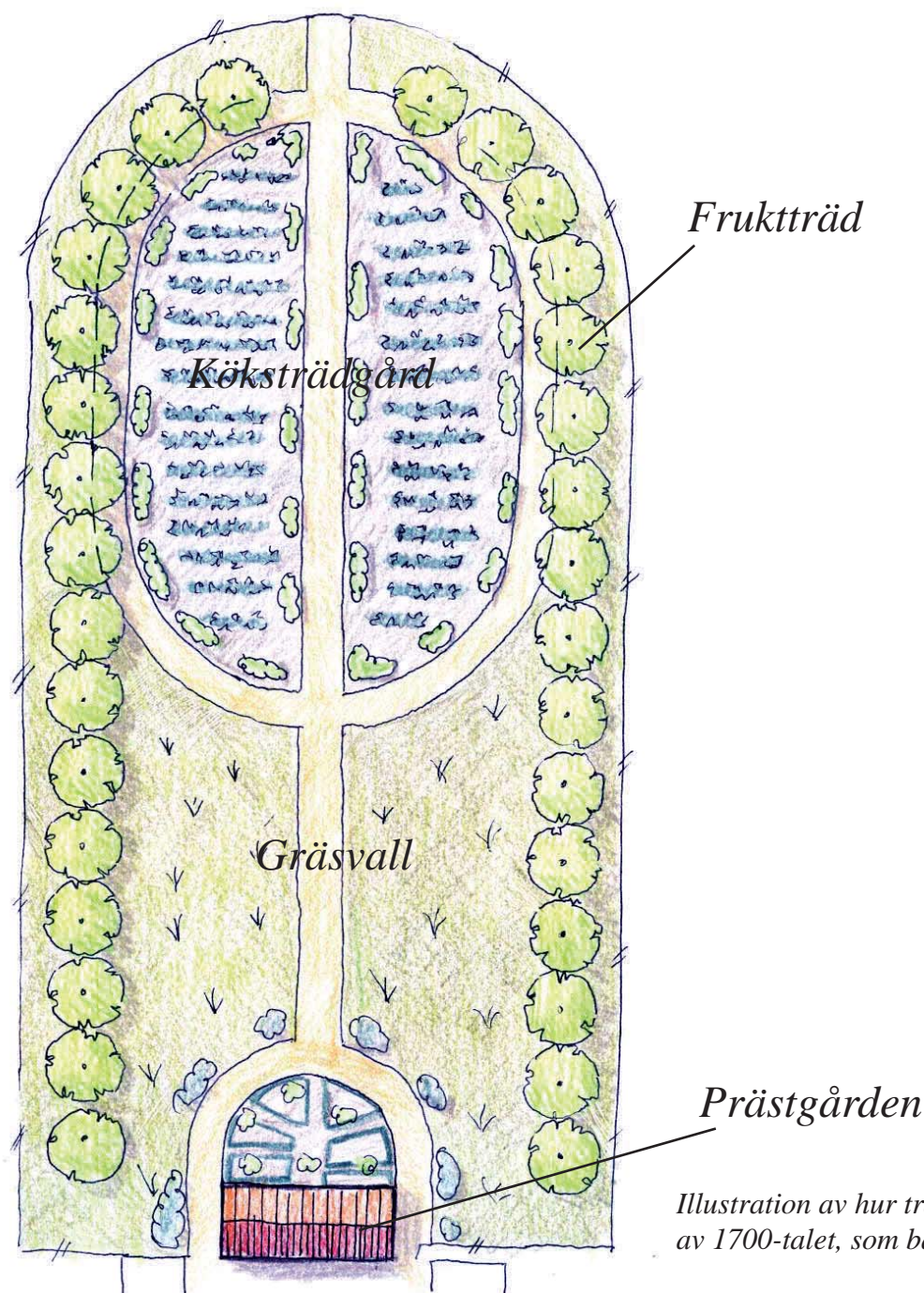
Förändringar i trädgårdsanläggningen ska sträva mot att återskapa den gamla trädgården.

Enligt en karta från slutet av 1700-talet var trädgården inhägnad, troligen med gärdesgård, och inramad med fruktträd. De fruktträd som var vanligt förekommande vid prästgårdarna var framför allt äpple, päron, körsbär och plommon. I slutet av 1780- och

början av 1790-talet planterades även lönnar, rosor och syrener närmast huvudbyggnaden.

Närmast huvudbyggnaden fanns troligen en kryddträdgård med medicinalväxter och kryddor blandat med en del prydnadsväxter. Ofta förekommande på våra breddgrader var tulpan, pingstlilja, jungfruros och provinsros.

Enligt kartan var området längre österut gräsvall för att sedan övergå i en köksträdgård i oval form. Köksträdgården kantades av bärbuskar (krusbär och vinbär) och i köksträdgården odlades troligen gurka, humle, kummin, kål, rödbeta och i slutet av 1700-talet även potatis

Illustration av hur trädgården kan ha sett ut i slutet av 1700-talet, som baseras på en karta från 1788.

Nya bostäder

Det nya kvarteret som planeras vid Sättra ängar ska utformas med en modern arkitektur som förebild.

Det innebär att;

- Byggnaderna skall uttrycka en samtida arkitektur med stilrena fasader.
- Byggnadernas form ska sträva mot att vara kvadratiska i formen, snarare än långsträckta.

- Fasadmaterialet skall huvudsakligen vara puts och/eller med liggande träpanel. Ljusa kulörer är att föredra. Komplementbyggnader ska byggas i puts eller trä och färgsättas med liknande kulör som huvudbyggnaderna.
- Takmaterialet ska vara svart falsad slätplåt, takpapp, sedum eller tegel. Taken ska ha en flack lutning om max 14 grader, helst i form av pulpettak.

Referensbild från Trollåsen: Bebyggelsen uttrycker en samtida arkitektur. Liljewall arkitekter ab/Skanska Nya hem Foto: Bert Leandersson

Placering

Byggnader skall huvudsakligen placeras så att de överensstämmer med illustrationen. Syftet är att de tomter som har möjligheter får sjöutsikt. Detta gäller även carport och garage.

Illustration över den nya bebyggelsen. Bebyggelsens placering är baserad på en idé om att alla ska ha sjöutsikt samt att natuen ska bevaras så långt det är möjligt.

Naturanpassning

Delar av utbyggnaden sker i relativt kuperad terräng där anpassningen till höjdnivåerna är viktiga. Bebyggelse i sluttning ska ej innebära onödig schaktning eller sprängning. Vid större höjdskillnader kan så kallade suterränghus vara lämpliga. Stora utfyllnader skall undvikas. För att undvika höga slänter är det lämpligare att använda stödmurar istället. Stödmurar påverkar en mindre del av tomten. Stödmurar bör uppföras med fasad av sten, puts eller tegel.

Husen höjdsättning gentemot gatan skall studeras särskilt dels av utformningsskäl men också av tekniska skäl så att dagvattenhanteringen ska fungera lokalt.

Befintlig vegetation skall bevaras i så stor utsträckning som möjligt.

STADSBYGGNADSKONTORET DEN 22
FEBRUARI 2007

Jamal Esfahani
Stadsarkitekt

Ingela Isaksson
Planarkitekt

Exempel från Kullön som visar hur bebyggelsen kan naturanpassas. Foto: Ingela Isaksson